

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМІРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя

31 серпня 2023, протокол № 11

посада Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»

- Спеціальність: 035 Філологія
- Спеціальність: 051 Економіка
- Спеціальність: 053 Психологія
- Спеціальність: 071 Облік і оподаткування
- Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування
- Спеціальність: 073 «Менеджмент»
- Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
- Спеціальність: 081 Право
- Спеціальність: 103 Науки про Землю
- Спеціальність: 121 «Інженерія програмного забезпечення»
- Спеціальність: 122 «Комп'ютерні науки»
- Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія
- Спеціальність: 131 Прикладна механіка
- Спеціальність: 133 Галузеве машинобудування
- Спеціальність: 184 «Гірництво»
- Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»
- Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення
- Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»

факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра педагогічних технологій та мовної підготовки

Схвалено на засіданні кафедри педагогічних технологій та мовної підготовки
28.08.2023 р., протокол № 11

В.о. завідувача кафедри
Ірина Гайдай Ірина Гайдай

Розробник: старший викладач кафедри педагогічних технологій та мовної підготовки
Світлана САННІКОВА

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки» 05 «Соціальні та поведінкові науки» 07 «Управління та адміністрування» 08 «Право» 10 «Природничі науки» 12 «Інформаційні технології» 18 «Виробництво та технології» 23 «Соціальна робота» 24 «Сфера обслуговування» 26 «Цивільна безпека»	Дисципліна вільного вибору	
Модулів – 1	Спеціальність: 035 Філологія 051 Економіка 053 Психологія 071 Облік і оподаткування 072 Фінанси, банківська справа та страхування 073 «Менеджмент» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 081 Право 103 Науки про Землю 121 «Інженерія програмного забезпечення» 122 «Комп'ютерні науки» 123 Комп'ютерна інженерія 131 Прикладна механіка 133 Галузеве машинобудування 184 «Гірництво» 241 «Готельно-ресторанна справа» 232 Соціальне забезпечення 262 «Правоохоронна діяльність»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2023/2024	-
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		5-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 32 самостійної роботи студента – 58	Освітній ступінь: «бакалавр»	16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		58 год.	-
		Індивідуальні завдання: ___ год.	
Вид контролю: залік			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Ораторське мистецтво» є ознайомлення студентів з теоретичними основами красномовства та мистецтвом переконуючої комунікації, удосконаленням комунікативних умінь студентів та долучення їх до практики ораторського мистецтва, розкриття загальних закономірностей мовленнєвої поведінки, що діють у різних ситуаціях спілкування, сферах діяльності, та практичних можливостей використання їх для того, щоб зробити промову ефективною.

Завданнями вивчення дисципліни є

- Ознайомлення з основними законами, жанрами риторики як науки, найкращими надбаннями ораторського мистецтва минулого та сучасності;
- з'ясування функцій мовлення та спілкування, їх складових;
- дослідження загальних ознак мовної культури та елементів художності мовлення;
- оволодіння навичками підготовки та публічного виголошення промов;
- оволодіння технікою мовлення у єдності її елементів;

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких **компетенцій**:

- вміло оперувати отриманими знаннями з даного курсу та застосовувати отримані навички в подальшому навчанні та житті;
- володіти технікою мовлення як необхідною передумовою словесної дії і правильно нею користуватися (управляти диханням в процесі мовлення, читання, володіти правильною і чіткою дикцією, силою, чистотою і висотою голосу, орфоепічними нормами вимови);
- вміти користуватися засобами логіко-емоційної виразності мовлення в тому числі і позамовних (поза, жест, міміка) ;
- вміти кваліфіковано виконувати праці з написання промови та виголошення її в залежності від мети, завдання, місця, часу виступу з урахуванням складу аудиторії, її особливостей.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/4

Загальні компетентності:

- ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-5. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК-6. Здатність працювати в команді.
- ЗК-7. Здатність працювати автономно.
- ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК-9. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-10. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання

- ПРН 4. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
- ПРН 11. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПРН 13. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.
- ПРН 15. Розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку.
- ПРН 16. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПРН 21. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації англійською мовою.
- ПРН 24. Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.
- ПРН 25. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних мотивів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та міжкультурних відмінностей людей.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/5

3. Програма навчальної дисципліни
Модуль 1 Теоретичні основи риторики.
Тема 1. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. Основні поняття і терміни.
1.1. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна.
1.2. Загальна характеристика розділів риторики.
1.3. Риторика і ораторське мистецтво.
1.4. Основні поняття риторики.
1.5. Основні закони риторики.
Тема 2. Мовленнєва культура оратора.
2.1. Мовленнєва культура оратора як складник його риторичної культури.
2.2. Образ оратора.
2.3. Риторичний ідеал.
Тема 3. Нормативність мовлення оратора.
3.1. Поняття про літературну мову.
3.2. Норми сучасної української літературної мови.
3.3. Найтиповіші порушення мовлення студентів.
Тема 4. Жанри ораторського мистецтва. Монологічне та діалогічне мовлення.
4.1. Монологічне та діалогічне мовлення.
4.2. Жанри ораторського мистецтва.
4.3. Соціально-політичне красномовство.
4.4. Похвальне красномовство.
Модуль 2 Практичні аспекти ораторського мистецтва.
Тема 5. Поняття про публічний виступ.
5.1. Публічний виступ.
5.2. Етапи публічного виступу.
5.3. Типи підготовки до публічного виступу.
5.4. Структура публічної промови.
Тема 6. Інвенція, диспозиція, елокуція, меморія як класичні розділи риторики.
6.1. Інвенція. Закон моделювання аудиторії.
6.2. Диспозиція. Основні частини промови. Способи подання матеріалу. Вступ, виклад, завершення промови.
6.3. Елокуція. Риторичні фігури і тропи.
6.4. Меморія як розділ риторики. Способи запам'ятовування промови. Мнемотехнічний спосіб запам'ятовування.
Тема 7. Акція як завершальний етап реалізації риторичної мети.
7.1. Акція - завершальний етап промови.
7.2. Невербальні засоби оратора.
7.3. Кінетика, жести, інтонування.
7.4. Шляхи подолання страху перед аудиторією.
Тема 8. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора.
8.1. Художньо-словесний образ і закони його створення.
8.2. Звуковий рівень тексту.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/6

8.3. Лексичний рівень тексту. Синтаксичний рівень тексту.

8.4. Стиль ораторського твору.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/7

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
№ 1	Модуль 1				
	Тема 1.	12	2	2	8
	Тема 2.	12	2	2	8
	Тема 3.	11	2	2	7
	Тема 4.	10	2	2	6
	<i>Разом змістовий модуль 1</i>	45	8	8	29
№ 2	Модуль 2				
	Тема 5.	12	2	2	8
	Тема 6.	12	2	2	8
	Тема 7.	11	2	2	7
	Тема 8.	10	2	2	6
		<i>Разом змістовний модуль 2</i>	45	8	8
	ВСЬОГО	90	16	16	58

5. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні закони риторики.	2
2.	Мовленнєва культура оратора.	2
3.	Найтипівіші порушення мовлення студентів.	2
4.	Жанри ораторського мистецтва.	2
5.	Структура публічної промови.	2
6.	Способи запам'ятовування промови.	2
7.	Шляхи подолання страху перед аудиторією.	2
8.	Стиль ораторського твору.	2
РАЗОМ		16

6. Завдання для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальна характеристика розділів риторики.	4
2.	Основні поняття риторики.	4
3.	Образ оратора.	4
4.	Риторичний ідеал.	4
5.	Норми сучасної української літературної мови.	4
6.	Найтипівіші порушення мовлення студентів.	3

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/8

7.	Жанри ораторського мистецтва.	3
8.	Соціально-політичне красномовство.	3
9.	Етапи публічного виступу.	4
10.	Типи підготовки до публічного виступу.	4
11.	Диспозиція. Основні частини промови. Способи подання матеріалу. Вступ, виклад, завершення промови.	4
12.	Елокуція. Риторичні фігури і тропи.	4
13.	Акція - завершальний етап промови.	4
14.	Кінетика, жести, інтонування.	3
15.	Звуковий рівень тексту.	3
16.	Лексичний рівень тексту. Синтаксичний рівень тексту.	3
РАЗОМ		58

7. Індивідуальні завдання

1.	Відстежити мовленнєві помилки студентської молоді. Укласти словничок найтипівіших порушень усного мовлення студентів.
2.	Підготувати академічну промову.
3.	Провести диспут (дискусію, бесіду, дебати, круглий стіл, теле-шоу тощо).
4.	Підготувати та виголосити вітальні промови.
5.	Прочитати сучасний бестселер та презентувати його.
6.	Підготувати риторичний КВК.
7.	Підготувати папку з риторичними промовами.
8.	Реферати на тему: <ul style="list-style-type: none"> • Сократ – засновник риторичної школи в Афінах; • Протагор із Абдер та його методи навчання красномовству («за» і «проти»); • Трактат «Про софістичні спростування» Аристотеля; • Трактат Аристотеля «Риторика»; • Цицерон – останній великий оратор республіканського Риму; • «12 книг риторичних повчань» Квінтіліана як підсумок античної методики викладання риторики; • Гумор як ораторський засіб встановлення сприятливої обстановки спілкування; • Логічні та емоційні засади промови; • Елементи виразності та літературні прийоми у мові оратора; • Основні закони комунікації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/9

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни з метою забезпечення високої якості знань студентів використовуються наступні методи контролю успішності:

– усний контроль та самоконтроль. Усний контроль здійснює викладач у формі опитування студентів під час проведення семінарських занять з питань, що наведені у методичних рекомендаціях щодо вивчення кожної теми з курсу;

– письмовий контроль і самоконтроль. Письмовий контроль реалізується у формі контрольних робіт за окремими темами, модульних контрольних робіт та підсумкової роботи по закінченню вивчення курсу;

– тестовий контроль, який дає можливість перевірити якість знань студентів за окремою темою курсу, якість знань по закінченню вивчення дисципліни, а також якість вхідних та залишкових знань, вмінь студента.

9. Схема нарахування балів

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі Положення «Про оцінювання знань студентів ЖДТУ у межах кредитно-модульної системи організації навчального процесу», затвердженого Вченою радою ЖДТУ.

Оцінювання знань студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну шкалу та шкалу ECTS:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Усього 100 балів:

	Кількість балів
Систематичність відвідування (лекції і практичні заняття).	5
Активні роботи.	15
Самостійне опрацювання матеріалу.	20
Переклад тексту за фахом (семестрове індивідуальне завдання).	40
Модульна контрольна робота.	20
	100
*Альтернативні завдання/додаткові виступи: реферат, доповідь, виступ.	20

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/10

*Якщо студент (у разі поважної причини) не зміг отримати максимальну кількість балів, альтернативні завдання дають можливість підвищити рівень знань та якісну оцінку за шкалою ECTS.

Якщо студента не задовольняє результат поточної успішності, він здає залік у формі тестів і отримує від «0» до «100» балів.

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест	Всього
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	10	10	10	10	10	20	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06-05.01 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/11

10.Рекомендована література

Основна література

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація : підручник. Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2013. 460 с.
2. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво: Підручник – Київ : Алерта, 2021. – 250 с.
3. Куньч З.Й. Українська риторика: Історія становлення і розвитку: Посібник для студентів економічних та гуманітарних спеціальностей. – Львів, 2011. – 160 с.
4. Мельник Я.Г. Спічрайтинг : методичні матеріали. Івано-Франківськ, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 140 с.
5. Ораторське мистецтво Підручник За редакцією професорів М. П. Требіна і Г. П. Клімової Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України - Харків «Право» 2013
6. Прокопчук Л.В. Риторика. Модульний курс: навч. посіб. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. 206 с.
7. Сидоренко Т.М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Спічрайтинг та риторика». Київ, 2021.

Допоміжна література

1. Білоусова Т.П. Риторика : навчально-методичний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2015. 256 с.
2. Голуб Н.Б. Самостійна робота студентів з риторики. Навчально-методичний посібник. – К.: Брама-Україна, 2008.
3. Колотілова Н.А. Риторика. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007.
4. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. Друге видання, доповнене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 496 с.
5. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf>
6. Почепцов Г. Спічрайтер і його робота. URL: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/8459/2011-12-11-spichrayter-i-yogo-robota/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Рекомендована література (базова та допоміжна).
2. Законодавча база забезпечення вищої освіти в Україні.
3. Інтернетресурси.